

מדת בדת

לע"נ מרן רבי ישראל מאיר בן רבי אריה ליב הכהן זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

שינוי הדף היומי בדוך קצרו

גליון 87 פרשת כי תבא תשפ"א

סוכה נג-נו ביצה ב-ד

אמות, והעמידו בעומק אלף אמות, והוכיח מזה עולא שעובי הארץ הוא אלף אמות, והמים שיוצאים כשכורים מעט מגיעים מסולם פרת ולא מהתהום.

הכהנים תקעו במעלה עשירית, ור' ירמיה מסתפק האם הכוונה למעלה העשירית וירדו רק ה' מעלות, או מעלה עשירית מלמעלה והם עמדו במעלה החמישית.

שנו בברייתא בפסוק אחוריהם אל היכל ה' והכוונה היא שהם פרעו עצמם והתריזו כלפי מטה.

ר' יהודה אמר שהם אומרים אנו ליה וליה עינינו, ואף שר' זירא אומר שהאומר שמע שמע כאומר מודים מודים ואסור, יש לבאר שהם אמרו שהם משתחווים קדמה ואנו מודים ליה, וליה עינינו מיחלות.

משנה לא פוחתים במקדש מכ"א תקיעות ביום, ולא יותר ממ"ח, ובכל יום תקעו ג' לפתיחת השערים, וט' לתמיד של שחר, ג' בג' פרקי השיר, וכן ט' בתמיד של בין הערביים, וביום של מוסף מוסיפים ט', בערב שבת הוסיפו ששה, ג' להבטיל ממלאכה, וג' להבדיל בין קדש לחול, ובערב שבת שבתוך החג היה מ"ח, ג' לפתיחת שערים, וג' לשער העליון, וג' לתחתון, וג' למילוי המים, וג' על גבי המזבח וט' לתמיד של שחר, וט' לשל בין הערביים, וט' למוספין וג' להבטיל העם ממלאכה, וג' להבדיל בין קדש לחול. **גמרא** לכאורה ר' יהודה חולק על המשנה שהוא אומר בברייתא שלא פוחתים מז' ולא מוסיפים על ט"ז, ונחלקו שלר' יהודה מונים תקיעה ותרועה כאחד, ולרבנן מונים תקיעה לחוד ותרועה לחוד, ור' יהודה למד מהפסוק **ותקעתם תרועה**, ובפסוק אחר כתוב **תרועה יתקעו**, א"כ זה דבר אחד, ולרבנן לומדים משם שצריך תקיעה פשוטה לפני תרועה, ור' יהודה לומד את זה מהמלה **שנית**. וטעמם של רבנן שכתוב **ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו**, ואם נאמר שתקיעה ותרועה זה אחד איך יתכן שהתורה אומרת לעשות חצי מצוה, ולר' יהודה התקיעות להקהיל הקהל הם רק לסימן בעלמא, ולרבנן אמנם זה סימן אך התורה עשתה מזה מצוה, ומה שאמר רב כהנא שלא מפסיקים כלום בין תקיעה לתרועה זה לדעת ר' יהודה,

דף נד והחידוש בזה שלא נאמר שזה כרבנן, ובא להוציא מדעת ר' יוחנן שאם שמע ט' תקיעות בט' שעות ביום יצא, ואין לומר שהוא חולק רק על ר' יוחנן, כי הוא מוסיף ולא כלום, דהיינו שלא מפסיקים אפילו מעט.

המשנה לא מזכירה את התקיעות של מעלה עשירית כדעת ר"א בן יעקב בברייתא שהג' תקיעות היו על המזבח, והוא סובר שלא תקעו על מעלה עשירית, והסובר שתקעו על מעלה עשירית לא סובר שתקעו על המזבח, וטעמו של ר"א בן יעקב שכיון שתקעו בפתיחת שערים אין סיבה לתקוע על מעלה עשירית שאין שם שער לכן עדיף לתקוע על המזבח, וטעמם של רבנן שאם תוקעים למילוי המים אין סיבה לתקוע על המזבח ולכן עדיף לתקוע על מעלה עשירית,

ר' אחא בר חנינא הביא ברייתא מהדרום שנאמר **ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות**, ואם לא נכתוב יתקעו, ודאי נבין שיתקעו שהרי כתוב **ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם**, וכתוב **יתקעו** שתוקעים לפי המוספים, ור' אחא מבאר שתוקעים על כל מוסף, ולכאורה שנינו במשנה, שבערב שבת בתוך החג היו מ"ח תקיעות, ולכאורה בשבת שבתוך החג יהיה נ"א תקיעות גם על מוסף של שבת, ור' זירא

דף נג אשה יכלה לברור חיטים לאור בית השואבה.

שנו בברייתא שחסידים ואנשי מעשה אמרו דברי שירות ותשבחות, חלקם אמרו אשרי ילדותינו שלא ביישה את זקנותנו, והבעלי תשובה אמרו אשרי זקנותינו שכפרה את ילדותינו, וכולם אומרים אשרי מי שלא חטא ומי שחטא ישוב וימחל לו, ואמרו על הלל הזקן שהיה אומר בשמחת בית השואבה, שכביכול הקב"ה אומר, אם אני כאן הכל כאן, ואם איני כאן מי כאן, ועוד אמר הלל למקום שאני אוהב לשם מוליכות אותי רגלי, אם אתה תבא לביתי אבא לביתך ואם לא תבא אל ביתי לא אבא לביתך, שכתוב **בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך**, וכשראה גולגולת אחת צפה על המים, אמר לה הלל על מה שהטבעת הטביעוך ומטביעוך יטבעו.

ר' יוחנן אומר שרגלי האדם ערבות לו ומוליכות אותו למקום שמתבקש שם, לשלמה המלך היו שני סופרים כושיים אליהרף ואחיה בני שישא, יום אחד שלמה ראה את מלאך המוות עצוב אמר לו מדוע אתה עצוב, אמר לו שבקשו ממני להביא את עבדיך הכושיים, ושלמה שלחם עם שדים ללוז, וכהגיעו למחוז העיר מתו, ולמחרת שלמה ראה את מלאך המוות שמח אמר לו מדוע אתה שמח, אמר לו ששלחת את עבדיך למקום שנגזר שימותו שם, וע"ז אמר שלמה שרגלי אדם ערבים לו ומובילים אותו למקום שנתבע שם.

אמרו שכשרשב"ג שמח בשמחת בית השואבה, הוא נטל ח' אבוקות של אש וזרק אחת ונטל אחת והם לא נגעו זו בזו, וכשהיה משתחוה היה נועץ ב' גודליו בקרקע, ושחה ונשק לרצפה וזקף ואין אדם יכול לעשות כך, וזה נקרא קידה, ולוי נסה לעשות כך לפני רבי ונעשה צולע, ואמנם ר"א אמר שאין להטיח כלפי מעלה שלוי הטיח ונעשה צולע, אלא ששני הדברים גרמו לו, והוא שיחק לפני רבי בח' סכינים, ושמאל עשה לפני שבור מלכא בח' כוסות יין מזוגים, ואביי עשה לפני רבא בח' ביצים ויש אומרים בד'.

ר' יהושע בן חנניה אמר שבזמן שמחת בית השואבה לא ראו תנומה בעיניהם, שבתחילת היום היה תמיד של שחר, ומשם הלכו לתפילה, ומשם לקרבן מוסף משם לתפילת מוסף, ומשם לביהמ"ד ומשם לאכילה ושתייה ואח"כ תפילת מנחה ואח"כ קרבן תמיד של ערב, ואח"כ שמחת בית השואבה, ואף שר' יוחנן אמר שהנשבע שלא יישן ג' ימים מלקים אותו וישן מיד, יש לומר שכוונתו היא שלא טעמו טעם שינה, אלא נמנמו על כתפי חבריהם.

רב חסדא שאל תלמיד שסידר אגרות לפניו כנגד מי תיקן דוד ט"ו שיר המעלות, אמר לו שר' יוחנן אמר שכשכרה דוד את השיתין צף התהום ורצה לשטוף את העולם אמר דוד ט"ו שיר המעלות והורידו, אך לפ"ז יש לקרוא להם יורדות, אמר התלמיד נזכרתי שכך נאמר, שכשדוד כרה שיתין צף התהום ורצה לשטוף העולם, ואמר דוד האם מישהו יודע אם מותר לכתוב שם על חרס **עמוד ב** ולזרוק בתהום ולהניחו, ולא ענו לו, אמר דוד שאם מישהו יודע ואינו אומר יחנק, ואחיתופל למד מק"ו שאם להטיל שלום בין איש לאשתו התורה מתירה למחוק שם שנכתב בקדושה, ק"ו לעשות שלום בכל העולם שמותר, ואמר לדוד שמותר, וכך עשה וירד התהום ט"ז אלף אמות, וכשראה דוד שירד יותר מדאי אמר כמה שיגביה יותר ירטב העולם, ואמר ט"ו שיר המעלות והעלוהו ט"ו אלף

שיר של שבת ושל החג יחד, ואף שר' אחא הביא פסוק וגם ברייתא, יש לומר שהכוונה בברייתא שמאריכים בתקיעות, ורבנן מקיסרי אמרו שהכוונה היא שמרבים בתקיעים, ובחז"ל שיש ב' ימים חג, לאביי דוחים את של היום השני ולרבא דוחים את של השביעי, וכן משמע ממה ששנינו בברייתא שאם חל שבת באחד מהם ימוטו ידחה, ואמיר התקין בנהרדעא שמדלגים והיינו שכל יום אומרים של ב' ימים.

עמוד ב משנה ביו"ט ראשון היו י"ג פרים ב' אילים ושעיר אחד, ושאר י"ד הכבשים נשאר לח' משמרות, וביום הראשון ו' משמרות מקריבים ב' קרבנות והשאר קרבן אחד, ובשני ה' משמרות מקריבים ב' והשאר אחד, ובשלישי ד' משמרות מקריבים ב' והשאר אחד, וברביעי ג' מקריבים ב' והשאר אחד, ובחמישי ב' מקריבים ב' והשאר אחד, ובשישי א' מקריב ב' והשאר אחד, ובשביעי כולם שוים, ובשמיני חוזרים לפיס כמו ברגלים, ואמרו שמי שהקריב פר יום א' לא מקריב למחרתו. **גמרא** לכאורה דברי המשנה שהיה פיס ביום השמיני זה כרבי שמפיסים על פר של שמיני, ולרבנן אחת מב' המשמרות שלא שלשה בפריים מקריבה אותו, ויש לדחות שגם לרבנן יש פייס בין אותם משמרות, ויש ברייתא שכל המשמרות שנו ושלו חוץ מב' משמרות ששנו ולא שלשו, ולכאורה זה כרבי, ויש לומר שזה גם לרבנן אלא שלא שלשו בפרי החג, והחידוש הוא כדברי המשנה שמי שמקריב פר לא מקריב למחרת אלא חוזרים לתחילת הסדר.

ר"א אומר שהע' פרים הם כנגד ע' אומות ופר של שמיני הוא יחיד כנגד ישראל, וזה משל למלך שאמר לעבדיו עשו לי סעודה גדולה וביום האחרון אמר לאוהבו עשה לי סעודה קטנה כדי שאהנה ממך, ואמר ר' יוחנן אוי לעכו"ם שאיבדו ואינן יודעים מה אבדו, שבזמן ביהמ"ק המזבח מכפר גם עליהם ואחר החורבן אין להם כפרה.

משנה בג' פרקים בשנה היו המשמרות שוות באימורי הרגלים ובחלוקת לחם הפנים, ובעצרת שחל בשבת אומרים לכהן קח מצה וקח חמץ, וברגל, המשמר שזה קביעותו מקריב תמידים ונדירים ונדבות ושאר קרבנות ציבור, ומקריב את הכל. **גמרא** לכאורה קשה שאימורי הרגלים קריבים לגבוה, ויש לבאר שהכוונה למה שאמור ברגלים, כמו ששנינו בברייתא שכל המשמרות שוות באימורי הרגלים שכתוב **ובא בכל אות נפשו ושרת**, ואין לומר שגם בשאר השנה שכתוב **מאחד שעריך** והיינו בזמן שכל ישראל נכנסים בשער אחד.

שנו בברייתא שכל המשמרות שוות בחילוק לחם הפנים,

דף נו שכתוב **חלק חלק יאכלו**, והיינו שחלק האכילה כחלק העבודה, ואין לומר אכילה של קרבנות שכבר נלמד מהפסוק **לכהן המקריב אותה לו תהיה** אלא זה נאמר על לחם הפנים, אך לא נוטלים מחובות הבאות ברגל שלא מחמתו, שכתוב לבד ממכריו על האבות והיינו מה שמכרו האבות אני בשבתי ואתה בשבתך.

לרב מברך על סוכה ואח"כ על זמן שעדיף חובת היום, ולרבה בר בר חנה זמן קודם שזה תדיר, ולכאורה נחלקו במחלוקת ב"ש וב"ה שלב"ש מברך בקידוש קודם על היום ואח"כ על היין, שהיום גורם לייך וכבר קדש היום ועדיין לא בא היין, ולב"ה מברך על היין ואח"כ על היום שהיין גורם לקידוש שיאמר, ועוד שברכת היין תדירה ותדיר

ושאינו תדיר תדיר קודם, וא"כ רב כב"ש ורבה כב"ה, ורב אומר שב"ה דיברו על קידוש שהיין גורם לקידוש שיאמר, אך סוכה אומרים גם בלי זמן, ורבה אומר שב"ש דיברו ביין שהיום גורם לו לבא, אך הם יודו בסוכה שגם בלי סוכה היו אומרים זמן, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו הילך מצה הילך חמץ ולכאורה בעצרת עיקר חובת היום הוא חמץ, ובכ"ז

אומר שלא תוקעים בשבת לפתיחת שערים, ורבא אומר שהוא טוחן ללא קמח, שהרי כתוב במשנה שכל יום תוקעים ומשמע שגם לפתיחת שערים, ועוד שאם נאמר ששבת וערב שבת בחג שוים המשנה יכלה לכתוב את שניהם, ויש חידוש שהלכה כר"א בן יעקב שתוקעים רק על המזבח, וגם שלא תוקעים לפתיחת שערים, ורבא אומר שלא תוקעים למילוי מים בשבת, ואז חסר את התקיעות של כל השערים, אך לר' אחא ניתן למנות גם ר"ה שחל בשבת שיש מוסף של ר"ה ושל ר"ח ושל שבת, ויש לומר שהמשנה באה לחדש ערב שבת שבחג כר"א בן יעקב, אך קשה שנכתוב גם את ר"ה שחל בשבת, ויש לומר שהתנא משייר קצת שאינו מונה, וצריך לשייר דבר נוסף והיינו ערב פסח, **עמוד ב** ולכאורה ערב פסח אינו שיור שניתן לומר שזה כר' יהודה שכת שלישית שהיתה מועטת, לא הגיעה לאהבתי את ה' ולא היה ג' תקיעות, ואמנם הגמ' אמרה שהמשנה לא כר' יהודה, אך אינו מוכרח, שזה תנא שסובר כר' יהודה בהלל וחולק עליו בתקיעות, אך יש לומר ששיירו ערב פסח שחל בערב שבת, שאמנם נגרעו התקיעות של הלל, אך נוספו התקיעות של ערב שבת.

המשנה אומרת שאין יותר ממ"ח תקיעות ביום, ולכאורה בערב פסח שחל בשבת לר' יהודה יש נ"א תקיעות ולרבנן נ"ז תקיעות שיש תקיעות של מוסף שבת, ויש לומר שמנו רק מה שיש בכל שנה וערב פסח שחל בשבת לא חל כל שנה, ולכאורה ערב שבת שבתוך החג גם לא חל כל שנה, כגון אם חל יו"ט ראשון בערב שבת אך יש לומר שאינו חל בערב שבת, כי אז יו"כ חל ביום א' וא"כ דוחים את היו"ט, אך יש ברייתא שכן חל, ששנינו שחלבי שבת קריבים ביו"כ, ור' זירא אמר שכשהיה בבבל הוא אמר שמה שכתוב שיו"כ שחל בערב שבת לא תקעו, וכשחל במוצ"ש לא מבדילים והוא לכו"ע וכשעלה לא"י ראה שר' יהודה בר"ש בן פזי אמר שזה כר"ע וא"כ רואים שחל יו"כ ביום א' וא"כ יו"ט חל בערב שבת, ויש לומר שהברייתא של ר' זירא היא כדעת אחרים שיכול לחול בערב שבת שיש בין שנה לשנה הבדל קבוע של ד' ימים, ובשנה מעוברת ה' ימים.

בברייתא כתוב שכשר"ח שחל בשבת שיר של ר"ח דוחה של שבת, ולכאורה לר' אחא שתוקעים על כל מוסף א"כ יאמר שיר של ר"ח ושבת, ורב ספרא אומר שאינו דוחה אלא רק מקדים, אך קשה שיש להקדים את של שבת שהרי תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, ור' יוחנן אומר שהקדימו של ר"ח שידעו שהוקבע ר"ח בשבת, אך קשה ששנינו שעשו היכר אחר שחלבי תמיד של שחר נתנום מחצי כבש ולמטה במזרח ושל מוסף נתנו במערב, ושל ר"ח נתנו תחת כרכב המזבח מלמטה,

דף נה וביאר ר' יוחנן שעשו כך כדי שידעו שהוקבע ר"ח בזמנו, ויש לומר שעשו ב' היכרים וחלק ראו רק היכר זה ואחרים ראו את האחר, אך קשה שרבא בר שמואל מביא ברייתא שאומרת שאף שתוקעים על של ר"ח בפני עצמו ועל של שבת בפני עצמו אך אין תוקעים על כל מוסף שכתוב **ובראשי חדשיכם**, ומבאר אביי שהוקשו כל ראשי החדשים זה לזה, ורב אשי מבאר שכתוב **חדשיכם** וכתוב **ובראשי** ויש חדש שיש בו ב' ראשים והיינו ר"ה, ובכ"ז כתוב **חדשכם** והיינו אחד, ועוד קשה ששנינו בברייתא שביום א' של חוה"מ אמרו פרק הבו לה' בני אלים, וביום השני אמרו **ולרשע אמר אלוקים**, ובשלישי אמרו **מי יקום לי עם מרעים**, וברביעי אמרו **בינו בוערים בעם**, ובחמישי אמרו **הסירותי מסבל שכמו**, ובשישי אמרו **ימוטו כל מוסדי ארץ**, ואם חל שבת באחד מהם דוחים את האחרון, ורב ספרא אמר שהסדר לפי ראשי תיבות הומבה"י, ורב פפא אמר שאומרים לפי הסימן הומבה"י והסימן לכך הוא אמבוהי דספרא, ומוכח מכאן שלא אומרים

מקדימים מצה שהיא תדירה בקרבנות, ורב אמר שנחלקו בזה תנאים שת"ק אומר בכרייתא הילך מצה הילך חמץ ולאבא שאול אומרים הילך חמץ הילך מצה, רב נחמן בר רב חסדא פסק שזמן קודם סוכה, ולרב שישא בר רב אידי אומרים סוכה קודם זמן, וכן נוהגים.

כתוב במשנה שמקריב שאר קרבנות ציבור ובא לרבות פר העלם של ציבור ושעירי עכו"ם, ומקריב את הכל בא לרבות מה שמקריבים לקיץ המזבח.

משנה ביו"ט שסמוך לשבת מלפניה או מלאחריה כל המשמרות שוות לחילוק לחם הפנים, ואם יש הפסק יום אחד המשמר שזמנו קבוע נוטל י' חלות ומשמר המתעכב נוטל ב', ובשאר השנה משמר הנכנס נוטל ו' והיוצא ו', ולר' יהודה הנכנס נוטל ז' והיוצא ה', הנכנסים חולקים בצפון והיוצאים בדרום ומשמרת בילגה נוטלת לעולם בדרום וטבעתה קבועה וחלוונה סתומה. **גמרא** המשנה אומרת מלפניה ומלאחריה, ואין לומר לפניה יו"ט ראשון, ולאחריה יו"ט אחרון, שא"כ זה שבת שבתוך החג, אלא לפניה הכוונה יו"ט אחרון ולאחריה יו"ט ראשון, וכיון שיש מקדימים או שמאחרים, תקנו חכמים משהו שיאכלו יחד.

עמוד ב לר' יהודה הנכנס נוטל ז' והב' הנוספים הם בשכר הגפת דלתות, ואין לומר שיקזזו בפעם הזו שבפעם הבאה יקבלו בשוה, שעדיף להם לקבל עכשיו הרבה כמו שאומרים טובה דלעת קטנה עכשיו מגדולה יותר אח"כ.

רב יהודה אומר שהמשמרות חולקים במוספים, אך ישנה ברייתא שמשמר היוצא עושה תמיד של שחר ומוסף, והנכנס עושה תמיד של ערב ובזיכין ולא כתוב שחלקו במוספין, ויש לומר שהתנא הזה לא דיבר על החלוקה, אך יש ברייתא ששנו אצל שמואל שמשמר היוצא עושה תמיד של שחר ומוסף, והנכנס עושה של ערב ובזיכין, וד' כהנים מב' המשמרות נכנסים להוציא לחם הפנים וחולקים בו, ולא כתוב שחלקו במוספין.

משמר הנכנס חולק בצפון שיראו שנכנס, והיוצא חולק בדרום שיראו שהם יוצאים.

מרים בת בילגה המירה את דתה ונשאה לסרדיוט ממלכי יוונים, וכשנכנסו יוונים להיכל היא בעטה בסנדלה במזבח ואמרה, לוקוס לוקוס עד מתי אתה מכלה ממונם של ישראל, ואינך עומד להם בשעת הדחק, וכששמעו חכמים את זה קבעו את טבעתה של משמרת בילגה וסתמו את חלוונה, ויש אומרים שנענשו כיון שהמשמר שהה לבא ומשמר ישבב נכנס לעבוד תחתיו, ואף שבכל מקום שכיני רשעים לא הרויחו אך שכיני בילגה הרויחו, שכשבילגה חולקת בדרום ישבב לעולם חולקת בצפון, ולמ"ד ששהו לבא מובן שקנסו את כל המשמר, אך למ"ד שבת מהם המירה, לא מובן מדוע קנסו משמר שלם בגללה, ואביי מבאר כמו שאומרים שדיבורו של ילד הוא מהוריו, וקנסו את כל המשמר משום אוי לרשע אוי לשכנו טוב לצדיק טוב לשכינו, שנאמר אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו.

ת.ו.ש.ל.ב.ע

מסכת ביצה

דף ב משנה לב"ש ביצה שנולדה ביו"ט תאכל ולב"ה לא תאכל, לב"ש שיעור שאור בפסח כזית ושיעור חמץ ככותבת, ולב"ה גם שיעור שאור כזית, לב"ש השוחט חיה ועוף ביו"ט יכול לחפור עפר בדקר לכיסוי הדם, ולב"ה אין לשחוט אם אין לו עפר מוכן מערב יו"ט, אך בדיעבד אם שחט יכול לחפור בדקר לכסות כיון שאפר כירה הוא מוכן. **גמרא** לכאורה אם מדובר בביצה מתרנגולת שעומדת לאכילה גם לב"ה היא

שהם קדושה אחת ולכאורה הוא עצמו אמר שהלכה כד' זקנים לדעת ר"א שהם ב' קדושות, אלא נחלקו שרב סובר שיש איסור הכנה כרבה ולר' יוחנן אין איסור הכנה וכן נחלקו תנאים בכרייתא שלת"ק הנולד בשבת יאכל ביו"ט, ולר' יהודה בשם ר"א לב"ש מותר ולב"ה אסור.

לבעל הבית של רב אדא בר אהבה נולדו ביצים ביו"ט שחל בער"ש והוא שאל אותו אם יכול לצלותם עבור שבת, אמר לו רב אדא שאין להקל כר' יוחנן שהוא התיר רק לאכול למחרת בגמיעה אך לא ליו"ט עצמו, וכתוב בכרייתא שביצה שנולדה ביו"ט או בשבת אין לטלטלה לכסות בה כלי או לסמוך בה את כרעי המיטה.

בעל הבית של רב פפא או אדם אחר שאל את רב פפא על ביצים שנולדו בשבת אם מותר לאכלם ביו"ט למחרת, אמר לו לך היום ובא מחר כמו שרב לא העמיד מתורגמן לשיעור ביו"ט משום שכרות, **עמוד ב** וכשבא למחרת אמר לו שאם היה עונה לו אתמול בשכרות היה עונה בטעות שהלכה כר' יוחנן, ובדבר הזה רבא אמר שהלכה כרב בין להקל בין להחמיר.

ר' יוחנן אמר שעצים שנשרו מהדקל בשבת אסורים ביו"ט, ואין להביא ראיה מביצה כיון שהיא ראויה לגמיעה באותו יום ולא גומעה א"כ יש לו היכר שמה שנולדה אסורה, אך עצים שאינם ראויים בשבת לכלום וראויים רק ביו"ט ואם נתירם ביו"ט יאמרו שגם אתמול היו מותרים אלא שאינם ראויים בשבת להסקה.

רב מתנה אומר שאם עצים נשרו מדקל לתוך תנור ביו"ט יכול להרבות עליהם עצים מוכנים ולהסיקם, ואף שלכאורה הוא מהפך באיסור אך כיון שהרוב של היתר זה נקרא שהפך בהיתר, ומה שאין מבטלין איסור לכתחילה זה רק באיסור דאורייתא ובדרבנן מבטלים, אך לרב אשי שאומר לעיל שדבר שיש לו מתירין אינו בטל גם בדרבנן, יש לומר שהוא אסור רק בדבר שהאיסור נשאר בעין אך כאן האיסור נשרף.

לרב בב' יו"ט של גלויות הנולד בזה מותר בזה, ולרב אסי אסור, ולכאורה רב אסי סובר שהם קדושה אחת, א"כ מדוע עשה הבדלה מיו"ט לחבירו, ויש לומר שהוא הסתפק בזה ולכן הוא החמיר לענין הבדלה וגם לענין נולד, ור' זירא אומר שמסתבר כדעת רב אסי שהרי אנו יודעים היום בקביעות החדש ובכ"ז אנו עושים ב' יו"ט, ואביי אומר שמסתבר כרב שהרי בתחלה עשו משואות שידעו מתי ר"ח, והכותים קלקלו ואז תקנו שיצאו שלוחים וכל מקום שהם מגיעים עושים יום אחד ובכ"ז היום עושים ב' ימים שישארו במנהג אבותינו שמה תגזור המלכות ויחזור הדבר לקלולו.

רב ושמואל אומרים שהנולד ביום א' של ר"ה אסור בשני.

עמוד ב לרבינא אין להפוך המשנה של סחיטה, ור' יהודה אמר בביצה לדעת חכמים, שלשיטתו ביצה מותרת בראשון שזה אוכל שכבר נפרד, אך לשיטתם יש להתיר בשני שזה ב' קדושות, ורבנן אמרו שזה קדושה אחת, רבינא בר עולא מבאר שר' יהודה דיבר בתרנגולת שעומדת לגדל ביצים ור' יהודה לשיטתו שהוא אסור מוקצה, אך יש להקשות ממה ששנינו שביצה שנולדה בשבת או יו"ט אין לטלטלה לכסות בה כלי ולסמוך בה את כרעי המיטה אך יכול לכפות עליה כלי שלא תשבר, ובספק אסורה, ואם התערבה באלף כולם אסורות, ולכאורה זה מובן לדעת רבה שהאיסור של ביצה הוא דאורייתא וספק דאורייתא לחומרא, אך לרב יוסף ור' יצחק שהאיסור הוא מדרבנן איך אוסרים מספק, שהרי ספק דרבנן לקולא, ויש לומר שהסיפא של הברייתא מדברת בספק טריפה, אך עדיין קשה שכתוב שאם התערב באלף אסור ואם מדובר מצד הכנה מובן שזה איסור שיש לו מתירין ואינו בטל אף באלף, אך איסור טריפה אין לו מתירין ובטל ברוב, ואין לומר שביצה אינה בטילה כיון שהיא דבר שבמנין, וזה מובן רק למ"ד שדבר שיכול להמנות אינו בטל א"כ ביצה יכולה להמנות, אך למ"ד שרק דבר שרגילים למנותו אינו בטל, א"כ ביצה שאין דרך למנותה היא בטילה, ששנינו שמי שיש לו חבילי תלתן מכלאי הכרם ידלקו ואם התערבו באחרות ואחרות באחרות לר"מ כולם ידלקו, ולחכמים יבטלום בא' ממאתים שלר"מ מה שדרכו להמנות מקדש, ולחכמים רק ו' דברים מקדשים ולר"ע שבעה: אגוזי פרך, רימוני באדן, חביות סתומות, וחלפי תרדין, וקלחי כרוב, ודלעת יוונית, ור"ע הוסיף גם ככרות של בעה"ב, מה שראוי לערלה אוסר כערלה, ומה שראוי לכלאים אוסר ככלאים, ור' יוחנן למד בר"מ שמה שהדרך למנות אוסר, ולר"ל כל מה שיכולים למנותו אוסר, וא"כ לר"ל מובן אצלינו, ורב פפא מבאר לר' יוחנן, שזה כמו התנא של ליטרא קציעות שכל דבר שבמנין לא בטל אפילו בדרבנן, ששנינו שאם דרס ליטרא קציעות על עיגול ואינו יודע איזה, או שדרסה על פי חבית ואינו יודע איזו, או על פי כוורת ואינו יודע איזו, ר"מ אומר שלר"א

דף ד רואים העליונות כאילו הם פרודות והתחתונות מבטלות את העליונות, ולר' יהושע אם יש ק' פי חביות מתבטלים ואם לא, פי החביות אסורים והשאר מותרים, ור' יהודה אומר בדעת ר"א שאם יש שם ק' פי חביות יבטלו ואם לא הפיות אסורות והשוליים מותרות, ולר' יהושע גם אם יש ג' מאות פי חביות לא יבטלו, ואם דרסה בעיגול ואינו יודע איזה, לכו"ע יעלו, ולכאורה בדרסה נחלקו, ורב פפא מבאר שאם דרסה בעיגול ואינו יודע היכן בצפון או בדרום, לכו"ע יבטלו, ורב אשי מבאר שלכו"ע אין ביטול כיון שספק יו"ט ספק חול הא דבר שיש לו מתירין ואיננו בטל.

הברייתא מביאה שאחרים אומרים בשם ר"א שהביצה תאכל היא ואמה, ובתרנגולת שעומדת להאכל פשוט שמותרת, ותרנגולת שעומדת לגדל ביצים פשוט שאסור, ור' זירא מבאר שהכוונה שהיא תאכל אגב אמה, ואביי מבאר שהוא קנה את התרנגולת בסתמא, ואם נשחטה התברר שהיא לאכילה, ואם לא נשחטה התברר שהיא עומדת לגידול ביצים, ורב מרי מבאר שאחרים אמרו בלשון גוזמא כמו שכתוב בכרייתא נוספת שאחרים אמרו בשם ר"א שהביצה תאכל היא ואמה והאפרוח וקליפתו, והרי קליפה אינה ראויה לאכילה, אלא שהאפרוח נאכל עם הקליפה, והרי לא נחלקו חכמים על ר"א בן יעקב רק ביצא לאויר העולם ואם לא יצא לכו"ע אסור, אלא שזה לשון גוזמא.

לרב כל שבת ויו"ט הסמוכים זה לזה, הנולד בזה אסור בזה, ולר' יוחנן הנולד בזה מותר בשני, ולכאורה יוצא שרב סבר